

Василишина Н. М. к. пед. н., доцент

Київський національний авіаційний університет (Київ, Україна)

СУЧАСНА АКТУАЛЬНІСТЬ ІНШОМОВНОЇ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ СФЕРИ ТУРИЗМУ В МІЖКУЛЬТУРНІЙ ВЗАЄМОДІЇ

Підготовка фахівців сфери туризму у атмосфері європейської та євроатлантичної інтеграції вбирає в себе багато наукових галузей, відображаючи особливості їх майбутньої практичної діяльності. При цьому слід зазначити, що загальнотеоретичний рівень підготовки формує у студентів досить повне та цілісне уявлення про історію розвитку того чи іншого явища, методологію його дослідження, дозволяє оволодіти основами практичних навичок та вмій, – тобто виконує комплексне завдання щодо всебічної та повноцінної підготовки професійних кадрів [12].

Сучасний світ став таким, який він є, багато в чому завдяки розвитку та інтенсифікації засобів комунікації та інформаційних технологій, тому особливу увагу при аналізі сучасних процесів ми звернемо на проблему комунікації і проблеми, пов'язані з комп'ютеризацією та Інтернетом, який також, по суті, виконує роль засобу масової комунікації. Глобальні зміни, що носять часом катастрофічний характер, багато в чому стимулюються саме розвитком комунікаційних можливостей та освоєнням віртуального простору [13].

Виходячи з актуальності проблеми іншомовної професійної підготовки майбутніх фахівців сфери туризму, вважаємо за доцільне провести наукове дослідження метою якого є теоретико-практичний аналіз іншомовної підготовки майбутніх фахівців сфери туризму з акцентуванням уваги на ключових вміннях та навичок готовності до професійного іншомовного спілкування.

У науково-педагогічній літературі дослідженням проблеми теоретичних і методичних засад професійної підготовки фахівців сфери туризму займались Ю. Земліна [4], В. Лозовецька [5], В. Федорченко [6];

організацією навчально-виховного процесу в закладах туристичного спрямування – В. Квартальнов [7], Н. Фоменко [10], Г. Цехмістрова [11].

Таким чином, вони розглядали її як головний інструмент адаптації людини до навколишнього світу. Подальше розроблення теоретичних основ міжкультурних комунікацій продовжено Дж. Кондоном і Й. Фаті в роботі «Вступ у міжкультурну комунікацію» [1].

У другій половині ХХ століття крос-культурні дослідження стали здійснюватися в найрізноманітніших сферах гуманітарної науки. Спочатку це були етнологія та соціокультурна антропологія, потім комунікативістика, лінгвокультурологія, психологія. Цей список важливо доповнити такими практико-орієнтованими науками, як етнопедагогіка і крос-культурний менеджмент [2].

В умовах активного розвитку міжкультурних контактів, сьогодні однією з обов'язкових вимог до кваліфікації сучасних професіоналів є вміння здійснювати професійно орієнтоване спілкування іноземною мовою. Кожен професіонал має володіти не лише фаховими знаннями, а й вибудувати стратегію іншомовної комунікації з метою передачі співрозмовнику інформації, описувати явища, пояснювати факти та наводити аргументи для отримання бажаного ефекту.

Практичною метою у навчанні іноземної мови визначається формування іншомовної комунікативної компетентності, тобто розвиток здатності здійснювати відповідну мовленнєву діяльність, психологічна структура якої включає низку компонентів, що варто враховувати при розробці вправ для формування іншомовних навичок [9].

До них відносяться:

- мотиви (комунікативно-пізнавальні потреби);
- цілі (конкретний очікуваний результат);
- предмет (форма відображення зв'язків предметів та явищ реальної дійсності);

- засоби і способи (знання, навички і вміння формування і формулювання думки, де засобом є мова, а способом – мовлення) [9].

Згідно з галузевим стандартом вищої освіти України майбутні фахівці сфери туризму вивчають такі дисципліни: «Іноземна мова (за професійним спрямуванням)», «Друга іноземна мова», «Ділова іноземна мова» [11].

Метою вивчення вищевказаних дисциплін є практичне оволодіння студентами іноземною мовою спеціального вжитку шляхом розвитку їхньої іншомовної комунікативної, професійної, соціальної і загальнокультурної компетентності.

Реалізація мети передбачає:

- засвоєння студентами термінологічного апарату сферит уристичного бізнесу, економіки й торгівлі іноземною мовою, уміння ним користуватися для академічних і професійних потреб;
- розвиток навичок усного (діалогічного й монологічного) мовлення, письма, функціонального читання, формування вмінь складання анотацій та реферування іншомовних текстів фахової тематики;
- поглиблення розуміння іншомовних соціокультурних реалій, знання й адекватне тлумачення різних зразків мовної поведінки, уміння адекватно реагувати й діяти у професійних і побутових контекстах полікультурного середовища;
- оволодіння методикою та прийомами самоосвіти, розвиток навичок іншомовної діяльності [13].

Варто зазначити, що спілкування професійною іноземною мовою має свої особливості, зумовлені тим, що майбутні фахівці сфери туризму повинні вміти не тільки створювати у процесі комунікації психологічний комфорт, встановлювати міжособистісні та ділові контакти, коригувати стосунки із співрозмовником, але й добре усвідомлювати особливості

іншомовного спілкування, ментальну своєрідність та норми мовленнєвого етикету носія мови.

Нам імponує думка М. Галицькою, якою поняття "готовність до іншомовного спілкування у майбутніх фахівців сфери туризму" розглядається як інтегративна професійна характеристика особистості, що визначає рівень професіоналізму майбутнього фахівця щодо його іншомовної комунікативної компетенції та включає потреби, мотиви, психологічні якості, предметні та інтелектуальні знання, уміння й навички, які дозволяють успішно використовувати іноземну мову для виконання професійних завдань [3].

Враховуючи вищезазначене, під готовністю до професійного іншомовного спілкування майбутніх фахівців сфери туризму ми розглядаємо такі вміння, як: оволодіння мовленнєвим етикетом тієї країни та її населення, з якою зав'язуються туристичні контакти; формування вміннь вести ділову професійно орієнтовану бесіду, вміння здійснювати публічний виступ та презентувати оригінальну розробку на міжнародних туристичних виставках, а також уміння писати ділові та професійні листи у сфері туристичного бізнесу; здійснення мовленнєвої підготовки майбутніх фахівців сфери туризму щодо орієнтації в ситуаціях суспільного, побутового та професійного характеру [3].

Таким чином, у ході дослідження визначено, що формування професійної іншомовної компетентності фахівців сфери туризму в процесі фахової підготовки є однією з найактуальніших проблем сучасної освіти. З метою підвищення рівня освітченості, готовності до професійного іншомовного спілкування та конкурентноспроможності фахівця сфери туризму необхідна імплементація новітніх технік, зокрема: інформаційно-комп'ютерних технологій і засобів навчання, активних методів навчання (кейсів, проектів, презентацій), а також залучати сучасних студентів до академічної мобільності з метою отримання міжнародного досвіду.

На нашу думку, вектором наступних науково-педагогічних розвідок може бути проблема застосування інформаційно-комп'ютерних технологій і засобів навчання в процесі формування професійної іншомовної комунікативної компетентності студентів напряму підготовки «Туризм».

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Беспала Г. О. Компоненти фахової компетентності майбутніх учителів / Г. О. Беспала // Проблеми інженерно-педагогічної освіти. – 2014. – № 44. – С. 14–18.

2. Бондар Н. Д. Формування ключових компетентностей майбутніх менеджерів сфери туризму в процесі вивчення гуманітарних дисциплін: дис. канд. пед. наук: 13.00.04 / Бондар Наталія Дмитрівна – В., 2016. – 262 с.

3. Галицька М. М. Формування у студентів вищих навчальних закладів сфери туризму готовності до іншомовного спілкування: дис. канд. пед. наук: 13.00.04 Галицька Майя Михайлівна – Київ, 2007. – 253 с.

4. Земліна Ю. В. Організація експериментальної роботи з формування професійної готовності майбутніх фахівців з туризму [Електронний ресурс] / Ю. В. Земліна // Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання у підготовці фахівців : методологія, теорія, досвід, проблеми. – 2013. – Вип. 35 –С. 247–252. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Sitimn_2013_35_54

5. Лозовецька. В. Т. Теоретичні і практичні засади застосування компетентісно-діяльнісного підходу у підготовці фахівця туризму / В. Т. Лозовецька // Туристична освіта в Україні: проблеми і перспективи : зб. наук. пр. – К., 2007. – Вип. 1. – С. 28–35.

6. Федорченко В. К. Теоретичні та методичні засади підготовки фахівців для сфери туризму: монографія / В. К. Федорченко. – К.: Слово, 2004. – 471 с.

7. Квартальнов В. А. Теория и практика туризма : учебник / Квартальнов В. А. –М.: Финансы и статистика, 2003. – 672 с.

8. Слободенюк Е.В. Гуманізація: філософські засади розвитку міжнародного туристичного співробітництва в умовах глобалізації // Наукові записки КІТЕП, Випуск 2. – К., 2002. – С. 41 – 57.

9. Теорія і практика формування іншомовної професійно орієнтованої компетентності в говорінні у студентів нелінгвістичних спеціальностей : колективна монографія / заг. і наук. ред. О. Б. Бігич. – К.: Вид. центр КНЛУ, 2013. – 383 с.

10. Фоменко Н. А. Педагогіка вищої школи: методологія, стандартизація, туристська освіта / Н. А. Фоменко – К.: Слово, 2005. – 215 с.

11. Цехмістрова Г. С. Діагностика якості процесу навчання при підготовці фахівців для сфери туризму / Г. С. Цехмістрова // Педагогіка і психологія професійної освіти. — 2002. – № 1. – С. 179–187.

12. Cherniy G. Language learning internet technologies for future specialist of tourism / Gherniy Galina // Scientific Letters of Academic Society of Michal Baludansky. –Kosice, 2013. –Vol. 1. – No. 2. – P. 173–174. – 20 с.

13. Oxford University Press // Power, Pedagogy, Practice. 1997. – 400 p.